

UNA FCE QUE CONTRIBUEIXI A LA REFUNDACIÓ D'EUROPA



Gemma Sendra

PRESIDENTA DEL COMITÈ EXECUTIU DE LA FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA

La Fundació Catalunya Europa va néixer aviat farà deu anys, fruit de la mirada visionària de Pasqual Maragall, convençut de “la importància de comptar amb un instrument que inverteixi en la recerca de coneixements i bones pràctiques que reflecteixin l’ideal europeu d’excel·lència democràtica, cívica, econòmica i social”. Convençut de que “Catalunya pot aportar molt, però aprendre encara més”.

Tot això segueix sent vàlid, però en aquest temps diverses dinàmiques han capgirat el món. Europa ha deixat de ser un referent, s’ha vist enfrontada a nous reptes i submergida en una xarxa d’interdependències que l’obliguen a comprometre’s, repensar-se i projectar en termes de governabilitat mundial.

Ha viscut l’impacte de la globalització amb tot el que comporta en termes de concentració de riquesa, increment de la desigualtat, increment superlatiu de l’economia financera i l’alarmant pèrdua de control econòmic per part dels estats. Ha vist les conseqüències del canvi climàtic i

la urgent necessitat de replantejar formes de viure i de produir, de reduir la dependència energètica, de qüestionar un model basat en un consum permanent, de repensar un model de creixement sostenible capaç de no ser una amenaça pel territori, la salut i la alimentació. Ha apostat per la revolució tecnològica i la transformació social, cultural i territorial que comporta, essent alhora l’accent que accelera i incrementa el procés i l’impacte de la globalització.

I finalment, comença a témer el desgast que pot produir l’envelliment i la pèrdua de població accelerada del vell món. Si el 1950 Europa concentrava un 20% de la població mundial, s’espera que arribi al 8% al 2030 (1), i d’aquests una quarta part tindran més de 65 anys i un 11% superarà els 80, mentre que entre els joves menors de 25 anys predomina i es consolida la societat multicultural.

Europa viu aquests reptes amb una evident tensió que posa de manifest les diferents formes d’entendre l’acció política i les contradiccions que comporta el debat global-local/protecció-desregulació.

Els moviments euro escèptics alimenten i basen el seu discurs en una crida a l’increment del sobiranisme local i una denúncia generalitzada

La FCE va néixer FA 10 anys de la mirada visionària de Maragall, convençut de què “Catalunya pot aportar molt, i aprendre encara més”. Això segueix vigent, però en aquest temps diverses dinàmiques han capgirat el món

a la inoperància i l'excessiva ànsia reguladora de la Unió, quan en realitat, el que estan defensant és el tancament de fronteres a la cooperació i una major llibertat dels mercats sense regulació. En aquesta línia el 23J el Brexit va ser un cop sec al mirall d'una Europa forta i per primer cop va fer plausible la imatge de la deconstrucció.

Una actuació feble de la Unió Europea davant els pactes amb UK que comportarà el Brexit alimenta l'actual situació desigual i asimètrica que viu Europa, en que cada país defineix el grau de compromís compartit i el grau de sobirania que està disposat a cedir. Aquesta composició multicèntrica és ja avui una realitat i segurament la més plausible si els partidaris d'una Europa més forta no són capaços de demostrar que Europa pot ser un projecte il·lusionador, capaç de mobilitzar als ciutadans i sobretot, capaç de crear l'únic espai eficaç i l'únic espai de sostenibilitat possible per afrontar els reptes que tenim al davant.

Aquesta opció comporta una certa èpica, creure que val la pena fer una aposta valenta pel projecte europeu en la seva integritat, fer una redefinició dels fonaments i la creació dels instruments que facin possible els ideals de democràcia i llibertat (en l'àmbit polític), equitat i prosperitat (en l'àmbit social), creixement i sostenibilitat (en l'àmbit econòmic), i cooperació i seguretat (en l'àmbit internacional). Es fer una aposta per la política, per la seva capacitat de generar acords, transformar, i preservar el bé comú, en un moment en que la política està marcada arreu pel descrèdit i la manca de lideratge.

Però és segurament la única possibilitat, també, per vèncer l'isolament que viu el vell continent, amb una perifèria del nord (països nòrdics i UK) desencantada i acomodada, i uns països de l'est recent incorporats i amb dificultats per compartir els ideals de democràcia i cooperació. Un continent fragmentat per dues visions enfrontades política i territorialment, un debat franco-alemany que anteposa l'acceleració del canvi contra un control pausat, i l'aposta per el progrés i la inversió social contra el manteniment del model d'austeritat.

Si fa deu anys Europa era el projecte, ara és Europa qui necessita un projecte. I si fa deu

Fa deu anys, Europa era el projecte. Ara, en canvi, el continent necessita un projecte, i Catalunya una institució que contribueixi a la refundació europea

anys Catalunya necessitava una institució que activés les seves relacions amb el projecte europeu, ara la necessita per contribuir a la seva re-fundació.

La (re)fundació Catalunya-Europa s'apunta a l'èpica de contribuir a fer créixer un projecte europeu més fort. D'aprofundir en els debats, aportar i contrastar informació, crear llaços i vincles de col·laboració. I amb aquets objectiu ha redefinit els seus òrgans de governança: ha renovat el Consell Executiu i ha reforçat el Consell Assessor. I preveu impulsar properament el Club d'Europa per aglutinar persones compromeses amb el projecte europeu, primer d'aquí, després d'arreu.

La situació actual obliga també a sumar actors que reforcin el projecte i l'aposta. I la FCE ho ha de fer des d'aquell espai que li és propi i que més pot ajudar a reforçar el projecte d'una Europa política i social: el de l'Europa mediterrània, incrementant els llaços de col·laboració amb els països del sud, articulant una xarxa de xarxes que configuri i doni veu a aquests estats, sumant des d'una aliança llatina amb aquells que avui aposten per una Europa més forta.